

Predlog kompetenčnega modela programa specializacije iz javnega zdravja s predvidenimi kompetencami za zdravnike in zobozdravnike v Sloveniji

PROPOSAL OF THE POSTGRADUATE TRAINING PROGRAMME IN PUBLIC HEALTH FOR PHYSICIANS AND DENTISTS IN SLOVENIA, BASED ON COMPETENCY MODEL, WITH EXPECTED COMPETENCIES

Liljana ZALETEL-KRAGELJ^{1,2}, Ivan ERŽEN^{1,3}

¹ Zdravniška zbornica Slovenije

² Medicinska fakulteta, Univerza v Ljubljani

³ Nacionalni inštitut za javno zdravje

Izvleček

Namen. Predlog kompetenčnega modela izobraževalnega programa je nastal z namenom kakovostno posodobiti specialistično usposabljanje zdravnikov in zobozdravnikov na področju javnega zdravja v Sloveniji.

Metode. Osnovna podlaga za pripravo predloga programa so usmeritve in nabor kompetenc Evropskega združenja zdravnikov specialistov – UEMS in Združenja šol javnega zdravja evropske regije – ASPHER. Pregledanih in analiziranih je bilo tudi večje število naborov predvidenih kompetenc drugih programov po svetu.

Program. Predlagani program ima dva dela – začetnega in nadaljevalnega – in osem modulov. Za vsak modul so predvidene ravni in stopnje usposobljenosti ter predvidene sposobnosti, ki jih morajo pridobiti specializanti med usposabljanjem. Predlog programa predvideva tudi stalno preverjanje znanja, ki se deli na sprotno in končno. Končno preverjanje znanja je predvideno po koncu vsakega modula in na koncu programa (specialistični izpit). Sestavljeno je iz praktičnega in teoretičnega dela.

Zaključek. Predlog prenove programa specializacije iz javnega zdravja je pripravljen in na voljo za širšo razpravo. Pred njim je, če bo sprejet za uveljavitev v praksi, še veliko izzivov.

Ključne besede javno zdravje, program specializacije, kompetenčni model

Navajajte kot:

Zaletel-Kragelj L. et. al. Predlog kompetenčnega modela programa specializacije iz javnega zdravja s predvidenimi kompetencami za zdravnike in zobozdravnike v Sloveniji. Javno zdravje 2018; 2(2): 23-40.

Sprejeto:
27.9.2018

Članek je licenciran pod pogoji Creative Commons Attribution 4.0 International licence. (CC-BY licenca). The article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC-BY license).

Abstract

Aim. Aiming at improving the quality of postgraduate training of physicians and dentists in the field of public health in Slovenia, the objective was to prepare a proposal for a modern training programme based on competency model.

Methods. The programme proposal was based on the guidelines and the set of competencies of the European Association of Medical Specialists - UEMS and the Association of Public Health Schools of the European Region - ASPHER. A greater number of sets of expected competencies of other programmes around the world were also reviewed.

Programme. The proposed programme has two parts - basic and advanced - and eight modules. For each of the modules, the levels of competencies and categories within them, as well as the expected competencies that must be acquired during training, are envisaged. The proposal also foresees a continuous assessment of knowledge, which is divided into process and summative knowledge assessment. Final assessment of knowledge is proposed at the end of each module and at the end of the programme (specialistic exam), being composed of practical and theoretical part.

Conclusion. The proposal for upgrading of existing programme of postgraduate training of doctors and dentists in the field of public health in our country is ready and available for a wider debate. If adopted, a number of challenges will need to be resolved.

Keywords public health, postgraduate training programme, competency-based model

I UVOD

Program specializacije iz javnega zdravja za zdravnike in zobozdravnike v Sloveniji je v letošnjem letu vstopil že v svoje 17. leto izvajanja (1). Njegovi snovalci so v času nastajanja upoštevali takratne usmeritve Evropskega združenja zdravnikov specialistov (Union Européenne des Médecins Spécialistes – UEMS), da se iz specializacij na področjih epidemiologije, socialne medicine in higijene oblikuje ena specializacija. Slovenija ima od takrat, tako kot druge evropske države, za področje javnega zdravja enotno specializacijo, ki je ena od 43 specializacij za zdravnike v evropskem prostoru (2). Program je bil v času nastanka sodobno zastavljen in je, kolikor se je dalo, sledil naboru kompetenc (sposobnosti) UEMS, ki naj bi jih specializant osvojil med usposabljanjem (3), vendar je bilo zaradi mehkejšega prehoda na enotno specializacijo treba sprejeti nekatere vsebinske kompromise. Zaradi tega je bilo že ob vzpostavitvi jasno, da bo potreboval vsebinsko prenovu.

Prenova pa je bila potrebna še iz enega zornega kota – že več desetletij izobraževalni programi v svetu postopoma prehajajo iz klasičnega, v katerem so v ospredju izobraževalni cilji, v kompetenčni model izobraževanja, ki poudarja učne izide oziroma kompetence (sposobnosti). To je v Evropi priporočeno za visoko šolstvo na splošno (4), prav tako pa prehod na kompetenčni model izobraževanja v medicini predvidevata Svetovna zdravstvena organizacija (5) in UEMS (6). Ta model se je v medicinskem okolju že precej uveljavil (7). V kadrovskem smislu so kompetence tiste značilnosti, ki posamezniku omogočajo uspešno izvajanje del in nalog na določenem delovnem področju. Pri tem pa nista pomembna samo znanje in obvladovanje veščin, temveč gre za zmožnost njihove uporabe v praktične namene v različnih situacijah. To je povezano tudi z osebnostnimi lastnostmi udeleženca izobraževanja in

njegovim odnosom do vsebin področja izobraževanja (4). Program specializacije je torej moral preiti na kompetenčni model izobraževanja.

Z namenom, da bi kvalitetno posodobili usposabljanje zdravnikov in zobozdravnikov na področju javnega zdravja v Sloveniji, sva si avtorja kot koordinatorja specializacije iz javnega zdravja zadala za cilj pripraviti predlog kompetenčnega modela programa specializacije.

2 METODOLOGIJA

Osnovna podlaga za pripravo programa so usmeritve in nabor kompetenc združenj – UEMS (3, 6) in Združenja šol javnega zdravja evropske regije (Association of Schools of Public Health in the European Region – ASPHER) (8). Pregledanih in analiziranih je bilo tudi večje število naborov predvidenih kompetenc po svetu: v VB (9), ZDA (10), na Novi Zelandiji (11), v Avstraliji (12) in Kanadi (13), poleg tega pa še nabor kompetenc javnozdravstvenega epidemiologa nalezljivih boleznih Evropskega centra za preprečevanje in nadzor nad boleznimi – ECDC (14).

Pri oblikovanju predvidenih ravni usposobljenosti in predvidenih sposobnosti, ki jih mora specializant pokazati med usposabljanjem, ob koncu posameznega dela usposabljanja in na koncu specializacije, smo uporabili teorijo in vodila strokovnjakov s področja priprave učnih programov. Po Andersonu in Krathwohlu (15) se sposobnost za opravljanje del in nalog deli v tri ravni, osnova zanje pa je klasifikacija izobraževalnih ciljev po Bloomu (16) oziroma njena posodobljena različica (15). Ravni s predvidenimi stopnjami usposobljenosti so predstavljene v Preglednici 1. Pomembno vodilo pri postavljanju ravni usposobljenosti je bilo, da se prvi dve stopnji usposobljenosti (poznavanje in razumevanje) dosežeta pri številnih vsebinah že na ravni dodiplomskega izobraževanja in se v času specialističnega usposabljanja le še nadgrajujeta.

Preglednica 1: Ravni usposobljenosti s stopnjami usposobljenosti (15), ki temeljijo na Bloomovi taksonomiji izobraževalnih ciljev (15).

Raven usposobljenosti	Stopnja usposobljenosti	Primeri glagolov, ki opisujejo aktivnosti
1. RAVEN	1.1 – Poznavanje	našteje, opiše, poimenuje, opredeli, prepozna
	1.2 – Razumevanje	razloži, pojasni, utemelji, argumentira, ilustrira, povzame, interpretira, navede nov primer, razlikuje med, zagovarja, obrani, ponovi izračun, izdvoji
2. RAVEN	2.1 – Uporaba	izračuna, demonstrira, izmeri, nariše, reši
3. RAVEN	3.1 – Analiziranje	primerja, analizira, sooči, sklepa na podlagi/iz, izpostavi, postavi v odnos, razčleni, integrira, strukturira
	3.2 – Vrednotenje (evalviranje)	kritično ovrednoti, presodi, oceni, priporoči
	3.3 – Ustvarjanje (kreiranje)	izdela, izpelje, naredi načrt, revidira, napiše, sestavi, naredi kompilacijo, revidira, razvije, poveže, izumi, izoblikuje, določi (model), predlaga, izboljša, priredi, vzpostavi, uvede

Predlog programa predvideva preverjanje znanja, ki se deli na sprotno in končno. Pri oblikovanju preverjanja znanja je bilo upoštevano, da je poleg znanja in veščin treba preverjati tudi odnos specializanta. Zato so bile v program vključene različne tehnike preverjanja znanja.

3 PREDLOG PROGRAMA

3.1 Struktura programa

Predlagani program je razdeljen v več delov. Osnovna groba razdelitev je do določene mere podobna razdelitvi programa iz leta 2002 (1) – osnovna dela sta dva, oba pa se delita na več modulov. Skupno trajanje specializacije je 48 mesecev. Predlagana struktura programa in predlagano trajanje modulov sta prikazana v Preglednici 2.

Preglednica 2: Dela in moduli predlaganega kompetenčnega modela programa specializacije iz javnega zdravja za zdravnike in zobozdravnike v Sloveniji s kodami in namenom ter njihovo trajanje

DEL/MODUL PROGRAMA (KODA)	NAMEN	TRAJANJE (MESECI)
ZAČETNI DEL SPECIALIZACIJE (ZDS)	Pridobivanje teoretičnih osnov in tehnoloških veščin	24
MODUL 1: Dvosemestrski podiplomski študij iz javnega zdravja z izdelavo diplomske naloge (ZDS1)	Baza znanj in osnovnih veščin	12
MODUL 2: Poglobitev v metode proučevanje zdravja prebivalstva in javnozdravstvenih ukrepov (ZDS2)	Baza veščin poglobljeno	6
MODUL 3: Pridobivanje veščin za uvajanje in izvajanje javnozdravstvenih ukrepov (ZDS3)	Baza veščin poglobljeno	6
NADALJEVALNI DEL SPECIALIZACIJE (NDS)	Poglobljena obravnava posameznih segmentov javnega zdravja	24
MODUL 1: Proučevanje in javnozdravstveno obvladovanje nalezljivih bolezni (NDS1)	Uporaba baze znanj in veščin v praksi	5
MODUL 2: Proučevanje in javnozdravstveno obvladovanje kroničnih nenalezljivih bolezni, travmatizma in duševnih motenj (NDS2)	Uporaba baze znanj in veščin v praksi	6
MODUL 3: Proučevanje in razvoj sistema zdravstvenega varstva ter njegovo delovanje v posebnih razmerah (NDS3)	Uporaba baze znanj in veščin v praksi	6
MODUL 4: Proučevanje neenakosti v zdravju in javnozdravstveno obvladovanje neenakosti do zdravja (NDS4)	Uporaba baze znanj in veščin v praksi	1
MODUL 5: Integrirano delo na specialistični nalogi (NDS5)	Uporaba baze znanj in veščin v praksi	6
SPECIALIZACIJA SKUPAJ		48

3.2 Vsebina programa

Da bi bila vsebina posameznega modula v čim večjo pomoč neposrednim mentorjem, je v osnovi razčlenjena v štiri, v nekaterih segmentih tudi v pet ravni (17), v Preglednici 3 pa je predstavljena do

globine tretje ravni. Poleg vsebine je predstavljena tudi predvidena raven usposobljenosti in predvidene sposobnosti (kompetence), ki jih naj bi specializant pokazal med usposabljanjem. Nabor teh sposobnosti je osnova za sprotno in končno preverjanje znanja.

Preglednica 3: Vsebina modulov predlaganega kompetenčnega modela programa specializacije iz javnega zdravja za zdravnike in zobozdravnike v Sloveniji s pričakovano usposobljenostjo, razčlenjena do treh ravni.

MODUL SPECIALIZACIJE/VSEBINA	PRIČAKOVANA RAVEN IN STOPNJA USPOSOBLJENOSTI/PRIČAKOVANA SPOSOBNOST (Specializant je sposoben ...)
ZDS1: DVOSEMESTRSKI PODIPLOMSKI ŠTUDIJ IZ JAVNEGA ZDRAVJA Z IZDELAVO DIPLOMSKE NALOGE	RAVEN USPOSOBLJENOSTI: 1.1–3.3
OSNOVNE ZNAČILNOSTI IN KONCEPTI JAVNEGA ZDRAVJA	RAVEN USPOSOBLJENOSTI: 1.1, 1.2, 3.1, 3.2
Opredelitev, ključne naloge in zgodovinski razvoj javnega zdravja Opredelitev pojma »javno zdravje« Temeljni nalogi javnega zdravja Prednostni cilji javnega zdravja	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati kritično razmišljanje na temo konceptov v javnem zdravju. Izdelati kritično razmišljanje o pomenu ključnih funkcij javnega zdravja v varovanju zdravja prebivalstva.

MODUL SPECIALIZACIJE/VSEBINA	PRIČAKOVANA RAVEN IN STOPNJA USPOSOBLJENOSTI/PRIČAKOVANA SPOSOBNOST (Specializant je sposoben ...)
<p>Ključne funkcije javnega zdravja (EPHOs) Odnos med javnim zdravjem in medicino Zgodovinski razvoj javnega zdravja Pomen javnega zdravja za človeštvo Sodobni javnozdravstveni koncepti Zdravje Bolezen Zdravje in okolje Demografski in epidemiološki prehod Varovanje zdravja prebivalstva Preventiva bolezni</p>	
ETIKA IN PROFESIONALIZEM V JAVNEM ZDRAVJU	RAVEN USPOSOBLJENOSTI: 1.1, 1.2, 3.1, 3.2
<p>Etika Etična načela v javnem zdravju Posebni etični vidiki v javnem zdravju Profesionalizem Opredelitev profesij in profesionalizma Profesionalizem v medicini Profesionalizem v javnem zdravju</p>	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati kritično razmišljanje na temo pomena upoštevanja etičnih načel v javnem zdravju. <p>Izdelati kritično razmišljanje na temo profesionalizma v javnem zdravju.</p>
DETERMINANTE ZDRAVJA	RAVEN USPOSOBLJENOSTI: 1.1, 1.2, 3.1, 3.2
<p>Determinante zdravja v modelih zdravja Dejavniki notranjega okolja človeka Osnovni dejavniki družbenega okolja Socialno-ekonomski dejavniki Družbene vrednote in prepričanja Osnovni dejavniki fizičnega okolja Biološki dejavniki Kemični dejavniki Fiziikalni dejavniki Biomehantični dejavniki Determinante pretežno družbenega okolja Socialna omrežja Neenakost in zdravje Tvegana vedenja Stres Družbene krize in katastrofe Razvojna obdobja človeka Globalizacija Determinante pretežno fizičnega okolja Zrak Tla Voda Hrana Neposredno okolje človeškega telesa Kompleksne determinante družbenega in fizičnega okolja Grajeno okolje Skupnosti in njihova okolja Naravne in druge nesreče v okolju Gospodarske in druge združbe kot determinanta zdravja Tobačna industrija Alkoholna industrija Prehranska industrija Farmacevtska industrija Vojna industrija Zavarovalniška dejavnost »Industrija« preprodaje drog</p>	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati kritično oceno stanja družbenih determinant zdravja v Sloveniji. Izdelati kritično oceno stanja okoljskih determinant zdravja v Sloveniji. Izdelati kritično oceno tveganih vedenj v Sloveniji. <p>Izdelati kritično oceno ostalih kompleksnih determinant zdravja v Sloveniji.</p>

MODUL SPECIALIZACIJE/VSEBINA	PRIČAKOVANA RAVEN IN STOPNJA USPOSOBLJENOSTI/PRIČAKOVANA SPOSOBNOST (Specializant je sposoben ...)
<p>ZDRAVSTVENO VARSTVO PREBIVALSTVA</p> <p>Zdravstveno varstvo – teoretične osnove Prvine sistemov zdravstvenega varstva (SZV) Modeli SZV Ravni zdravstvenega varstva Viri za zagotavljanje delovanja SZV Partnerji v SZV Elementi kakovosti SZV Dejavniki, ki vplivajo na organizacijo zdravstvenega varstva Kriteriji kakovosti zdravstvenega varstva Ekonomski vidiki zdravstvenega varstva Pravni vidiki zdravstvenega varstva Etični vidiki zdravstvenega varstva Informacijska podpora SZV – digitalizacija SZV Postavljanje prioritet</p> <p>Odnos države do zdravja prebivalstva Odgovornost države za zdravje prebivalstva Skrb države za delovanje SZV Politika in zdravje Socialno varstvo Javno-zasebno partnerstvo</p> <p>Odnos družbe do lastnega zdravja Nevladne in neprofitne organizacije Pomen in vloga nevladnih organizacij</p> <p>Skrb za zdravje na globalni in regionalni ravni Skrb za zdravje na globalni in ravni Skrb za zdravje na regionalni ravni</p> <p>Sistem zdravstvenega varstva v Sloveniji Model Zdravstvena dejavnost Javnozdravstvena dejavnost Viri za zagotavljanje delovanja SZV v Sloveniji Informacijska tehnologija (IT) v SZV v Sloveniji – digitalizacija SZV Odnos države do zdravja prebivalstva</p> <p>Vpetost SZV Slovenije v skrb za zdravje na mednarodni ravni</p>	<p>RAVEN USPOSOBLJENOSTI: 1.1, 1.2, 3.1, 3.2</p> <ul style="list-style-type: none"> Izdelati kritično oceno stanja SZV v Sloveniji. Izdelati kritično oceno odnosa države do zdravja prebivalstva. Izdelati kritično oceno odnosa prebivalstva do lastnega zdravja v Sloveniji.
<p>METODE PROUČEVANJA ZDRAVJA PREBIVALSTVA I</p> <p>Epidemiološke metode Osnove epidemiološkega merjenja Epidemiološke mere pogostosti pojavov Epidemiološke mere povezanosti med pojavi Epidemiološke mere učinkov pojavov Zasnove epidemioloških raziskav na individualni ravni Zasnove epidemioloških raziskav na populacijski ravni Pristranost, motenje in naključje v epidemioloških raziskavah Vzročnost odnosa med pojavi</p> <p>Statistične metode Osnovni pojmi v statistiki Statistično opisovanje pojavov (opisna statistika) Statistično sklepanje (inferenčna statistika) Osnovni statistični testi Osnove analize povezanosti Metode preproste (bivariatne) analize povezanosti</p> <p>Metode multivariatne analize povezanosti Analitične metode v analizi povezanosti na populacijski ravni Analiza časovne porazdelitve pojavov Analiza prostorske porazdelitve pojavov</p>	<ul style="list-style-type: none"> RAVEN USPOSOBLJENOSTI: 1.1, 1.2, 2.1, 3.1, 3.2 Ob pomoči s statističnim programom izvede univariatno analizo povezanosti na individualni ravni z interpretacijo – test hi-kvadrat. Ob pomoči s statističnim programom izvede univariatno analizo povezanosti na individualni ravni z interpretacijo – t-test, analiza variance. Ob pomoči s statističnim programom izvede univariatno analizo povezanosti na individualni ravni z interpretacijo – linearna regresija. Ob pomoči s statističnim programom izvede univariatno analizo povezanosti na individualni ravni z interpretacijo – binarna logistična regresija. Ob pomoči s statističnim programom izvesti univariatno analizo povezanosti na individualni ravni z interpretacijo – Kaplan - Meierjeva metoda analize preživetja. Ob pomoči s statističnim programom izvesti univariatno analizo povezanosti na individualni ravni z interpretacijo – Coxova regresija. Ob pomoči s statističnim programom izvesti osnovno multivariatno analizo podatkov epidemiološke študije na individualni ravni z interpretacijo – multipla linearna regresija.

MODUL SPECIALIZACIJE/VSEBINA	PRIČAKOVANA RAVEN IN STOPNJA USPOSOBLJENOSTI/PRIČAKOVANA SPOSOBNOST (Specializant je sposoben ...)
	<ul style="list-style-type: none"> • Ob pomoči s statističnim programom izvesti osnovno multivariatno analizo podatkov epidemiološke študije na individualni ravni z interpretacijo – multipla binarna logistična regresija). • Ob pomoči s statističnim programom izvesti osnovno multivariatno analizo podatkov epidemiološke študije na individualni ravni z interpretacijo – multipla Coxova regresija. • Ob pomoči s statističnim programom izvesti eksploracijsko analizo epidemiološke študije na populacijski ravni z interpretacijo – analiza časovne vrste s sekvenčnim diagramom. • Ob pomoči s programom geografski informacijski sistem (GIS) izvesti eksploracijsko analizo epidemiološke študije na populacijski ravni z interpretacijo – geografske porazdelitve pojava z mapiranjem pojava. • Ob pomoči s statističnim programom izvesti analizo povezanosti med pojavi na populacijski ravni – Poissonova regresija. • Ob pomoči s statističnim programom izvesti analizo povezanosti med pojavi na populacijski ravni – metoda korelacije, linearna regresija itd. <p>Izdelati osnutek protokola za izvedbo epidemiološke raziskave (kvantitativne).</p>
METODE PROUČEVANJA ZDRAVJA PREBIVALSTVA II	<ul style="list-style-type: none"> • RAVEN USPOSOBLJENOSTI: 1.1, 1.2, 2.1, 3.1, 3.2
<p>Demografske metode</p> <ul style="list-style-type: none"> Prebivalstvo in njegove značilnosti Demografski dogodki in pojavi Demografski kazalniki <p>Metode merjenja globalnega bremena bolezni</p> <ul style="list-style-type: none"> Mere pričakovanega trajanja življenja Mere pričakovanega zdravja in vrzeli zdravja <p>Ekonometrične metode</p> <ul style="list-style-type: none"> Analiza zmanjševanja stroškov Analiza učinkovitosti glede na stroške Analiza koristnosti glede na stroške Analiza uporabnosti glede na stroške <p>Metode analize socialnih omrežij</p> <ul style="list-style-type: none"> Kvantitativna analiza socialnih omrežij Grafična vizualizacija socialnih omrežij <p>Metode ocenjevanja veljavnosti presejalnih testov</p> <ul style="list-style-type: none"> Odločitvena matrika Nozološke in diagnostične pogoje verjetnosti <p>ROC krivulja in površina pod njo</p> <p>Kvalitativne metode raziskovanja v javnem zdravju</p> <p>Kvalitativne raziskovalne zasnove</p> <p>Tehnike zbiranja kvalitativnih podatkov</p> <p>Tehnike analize podatkov kvalitativnih raziskav</p> <p>Mešane raziskovalne zasnove v javnem zdravju</p> <p>Ocenjevanje okoljske izpostavljenosti</p> <p>Direktne metode</p> <p>Indirektne metode</p> <p>Ocenjevanje okoljske izpostavljenosti v Sloveniji</p> <p>Ocenjevanje (okoljskega) tveganja za zdravje (HRA)</p> <p>Opredeleitev tveganja za zdravje</p> <p>Proces HRA</p> <p>Umeščanje HRA v proces upravljanja s tveganji za zdravje</p> <p>Presojanje vplivov na zdravje in okolje</p> <p>Presojanje (okoljskih) vplivov na zdravje (HIA)</p> <p>Presojanje (okoljskih) vplivov na okolje (EIA)</p> <p>Presojanje zdravstvenih tehnologij (HTA)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ob pomoči izdelati ekonometrično analizo z interpretacijo. • Ob pomoči izdelati Receiver Operating Characteristic (ROC) analizo z interpretacijo. • Ob pomoči izdelati grafično predstavitev simuliranega socialnega omrežja. • Izdelati osnutek protokola kvalitativne raziskave. • Izdelati osnutek poteka raziskave izbruha na teoretičnem primeru. • Izdelati analizo SWOT javnozdravstvenega ukrepa. • Izdelati kritično oceno pomena HIA za javno zdravje. • Izdelati kritično oceno pomena HTA za javno zdravje. • Izdelati analizo razpoložljivosti podatkov za stalni javnozdravstveni nadzor v Sloveniji.

MODUL SPECIALIZACIJE/VSEBINA	PRIČAKOVANA RAVEN IN STOPNJA USPOSOBLJENOSTI/PRIČAKOVANA SPOSOBNOST (Specializant je sposoben ...)
<p>Metode stalnega epidemiološkega spremljanja gibanja nalezljivih bolezni</p> <p>Spremljanje gibanja nalezljivih bolezni na podlagi kazalnikov</p> <p>Spremljanje gibanja nalezljivih bolezni na podlagi dogodkov</p> <p>Epidemične značilnosti bolezni</p> <p>Preiskava izbruha nalezljive bolezni</p> <p>Analiza SWOT</p> <p>Orodja v proučevanju zdravja prebivalstva</p> <p>Orodja za zbiranje podatkov o zdravstvenih pojavih in izpostavljenosti</p> <p>Orodja za enotno poimenovanje in razvrščanje zdravstvenih pojavov</p> <p>Orodja za analizo in prikazovanje rezultatov analiz</p> <p>Stalni javnozdravstveni nadzor</p> <p>Podatki za stalni javnozdravstveni nadzor</p> <p>IT v podporo stalnemu javnozdravstvenemu nadzoru</p> <p>Stalni javnozdravstveni nadzor v Sloveniji</p> <p>Stalni javnozdravstveni nadzor v Evropi</p>	
<p>METODE JAVNOZDRAVSTVENEGA UKREPANJA</p>	<p>RAVEN USPOSOBLJENOSTI: 1.1, 1.2, 3.1, 3.2</p>
<p>A ZDRAVSTVENE METODE</p> <p>Metode primarno-primarne preventve</p> <p>Upravljanje za zdravje</p> <p>Promocija zdravja</p> <p>Metode primarne preventve</p> <p>Imunoprofilaksa nalezljivih bolezni</p> <p>Kemoprofilaksa nalezljivih bolezni</p> <p>Zdravstvena vzgoja</p> <p>Preprečevanje poškodb</p> <p>Preprečevanje stanj pomanjkanja specifičnih hranil</p> <p>Metode sekundarne preventve</p> <p>Presejanja</p> <p>Organizirano ocenjevanje zdravstvene ogroženosti na individualni ravni</p> <p>Naključno odkrivanje zdravstvene ogroženosti na individualni ravni</p> <p>Samopregledovanje</p> <p>Kompleksni pristopi v preventivi bolezni</p> <p>Zmanjševanje škode</p> <p>Sistematski preventivni pregledi</p> <p>B OSTALE METODE</p> <p>Obvladovanje determinant fizičnega okolja</p> <p>Ukrepi za obvladovanje okoljskih tveganj v zraku</p> <p>Ukrepi za obvladovanje okoljskih tveganj v tleh</p> <p>Ukrepi za obvladovanje okoljskih tveganj v vodi</p> <p>Ukrepi za obvladovanje okoljskih tveganj v hrani</p> <p>Ukrepi za obvladovanje hrupa v okolju</p> <p>Ukrepi za doseganje optimalnih razmer v neposrednem okolju človeškega telesa</p> <p>Celostna obravnava determinant</p> <p>Zdrava/zdravju naklonjena okolja</p> <p>Preventivni ukrepi za zmanjševanje škode ob naravnih in drugih nesrečah v okolju</p> <p>Ukrepi ob naravnih in drugih nesrečah v okolju</p> <p>C PODPORA JAVNOZDRAVSTVENEMU UKREPANJU</p> <p>Vrednotenje (evalvacija) javnozdravstvenih ukrepov</p> <p>Formativno vrednotenje</p> <p>Procesno vrednotenje</p> <p>Sumativno vrednotenje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Izdelati kritično oceno izvajanja zdravstvenih ukrepov/metod primarno-primarne preventve v Sloveniji. • Izdelati kritično oceno izvajanja zdravstvenih ukrepov/metod primarne preventve v Sloveniji. • Izdelati kritično oceno izvajanja zdravstvenih ukrepov/metod sekundarne preventve v Sloveniji. • Izdelati kritično oceno izvajanja kompleksnih zdravstvenih ukrepov/metod na več ravneh preventve v Sloveniji. • Izdelati kritično oceno izvajanja ukrepov/metod preventve v Sloveniji, ki ne sodijo med zdravstvene ukrepe/metode. • Izdelati kritično oceno izvajanja ukrepov/metod celostne obravnave determinant zdravja v Sloveniji.
<p>VELIKI JAVNOZDRAVSTVENI PROBLEMI</p>	<p>RAVEN USPOSOBLJENOSTI: 1.1, 1.2, 3.1, 3.2</p>

MODUL SPECIALIZACIJE/VSEBINA	PRIČAKOVANA RAVEN IN STOPNJA USPOSOBLJENOSTI/PRIČAKOVANA SPOSOBNOST (Specializant je sposoben ...)
<p>Nalezljive bolezni Nenalezljive bolezni Maligne neoplazme Bolezni srca in žilja Bolezni živčevja Motnje/bolezni presnove Bolezni dihal Bolezni gibal Motnje reprodukcije Poškodbe Duševne motnje Staranje prebivalstva Spreminjanje družbenih vrednot</p>	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati kritično oceno ogroženosti Slovenije zaradi nalezljivih bolezni in javnozdravstvenega obvladovanja nalezljivih bolezni v Sloveniji. Izdelati kritično oceno bremena in javnozdravstvenega obvladovanja nenalezljivih bolezni v Sloveniji. Izdelati kritično oceno bremena in javnozdravstvenega obvladovanja poškodb v Sloveniji. Izdelati kritično oceno bremena in javnozdravstvenega obvladovanja duševnih motenj v Sloveniji. Izdelati kritično oceno bremena in javnozdravstvenega obvladovanja staranja prebivalstva v Sloveniji. Izdelati kritično oceno bremena in javnozdravstvenega obvladovanja spreminjanja družbenih vrednot v Sloveniji.
<p>OGROŽENE IN RANLJIVE SKUPINE PREBIVALSTVA</p>	<p>RAVEN USPOSOBLJENOSTI: 1.1, 1.2, 3.1, 3.2</p>
<p>Ogrožene skupine prebivalstva Otroci Mladostniki Starostniki Ženske v rodnem obdobju Aktivno zaposleno prebivalstvo Ogrožene skupine prebivalstva v preventivnem zdravstvenem varstvu v Sloveniji Ranljive skupine prebivalstva Osebe s posebnimi potrebami (bolniki, kronični in duševni bolniki, invalidi ipd.) Prebivalci, ki živijo pod pragom revščine Brezdomci Etnične manjšine (Romi ...) Spolne delavke in delavci Uživalci drog Zaporniki Migranti/begunci Prekarni delavci Skrb za zdravje ranljivih skupin prebivalstva v Sloveniji</p>	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati kritično oceno javnozdravstvenega obvladovanja zdravstvenih problemov ogroženih skupin prebivalstva v Sloveniji. Izdelati kritično oceno javnozdravstvenega obvladovanja zdravstvenih problemov ogroženih skupin prebivalstva v Sloveniji.
<p>NAČRTOVANJE IN VODENJE PROJEKTOV</p>	<p>RAVEN USPOSOBLJENOSTI: 1.1, 1.2, 2.1, 3.1, 3.2</p>
<p>Projektno delo in njegov pomen Projektni cikel Vodenje projektov Timsko delo v projektu Projekti v javnem zdravju</p>	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati osnutek načrta javnozdravstvenega projekta.
<p>KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTMI</p>	<p>RAVEN USPOSOBLJENOSTI: 1.1, 1.2, 2.1, 3.1, 3.2</p>
<p>Oblike komuniciranja Oblikovanje informacij iz podatkov za različne javnosti Znanstveno-raziskovalna javnost Strokovna javnost Mediji Odločevalci Laična javnost Krizno komuniciranje Psihologija krize Življenjski cikel kriznega komuniciranja Ciljne javnosti v kriznem komuniciranju</p>	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati osnutek načrta javnozdravstvenega komuniciranja v primeru okoljske nesreče
<p>VODENJE (MENEDŽMENT) V JAVNEM ZDRAVJU</p>	<p>RAVEN USPOSOBLJENOSTI: 1.1, 1.2, 3.1, 3.2</p>

MODUL SPECIALIZACIJE/VSEBINA	PRIČAKOVANA RAVEN IN STOPNJA USPOSOBLJENOSTI/PRIČAKOVANA SPOSOBNOST (Specializant je sposoben ...)
Osnove vodenja Stili vodenja Tim in timsko delo Reševanje konfliktov in spornih vprašanj	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati kritično oceno različnih stilov vodenja ter njihovih prednosti in pomanjkljivosti.
Z DOKAZI PODPRTO JAVNO ZDRAVJE	RAVEN USPOSOBLJENOSTI: 1.1, 1.2, 2.1, 3.1, 3.2
Koncept z dokazi podprte medicine Koncept z dokazi podprtega javnega zdravja Vrste dokazov Hierarhija dokazov Sistematični pregled literature Kvalitativna analiza dokumentov Kvantitativna analiza dokumentov (metaanaliza)	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati načrt iskanja dokazov na temo obvladovanja javnozdravstvenega problema. Izdelati osnutek sistematičnega pregleda razpoložljive znanstvene literature na temo obvladovanja javnozdravstvenega problema. Ob pomoči izvesti metaanalizo.
IZBIRNA VSEBINA	RAVEN USPOSOBLJENOSTI: 3.3
Sistematični pregled literature na izbrano temo	<ul style="list-style-type: none"> Samostojno izdelati sistematični pregled literature
ZDS2: POGLOBITEV V METODE PROUČEVANJE ZDRAVJA PREBIVALSTVA IN JAVNOZDRAVSTVENIH UKREPOV	RAVEN USPOSOBLJENOSTI: 1.1–3.3
Poglobitev v oblikovanje orodij za zbiranje podatkov v namen proučevanja zdravlja prebivalstva	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati sistematični pregled literature na temo orodij za zbiranje podatkov na izbranem javnozdravstvenem področju (npr. na področju kvalitete življenja – SF36, EQ D5 ...). Izdelati kratek vprašalnik za proučevanje z zdravjem prebivalstva povezanih pojavov. Izdelati kratek vprašalnik za oceno okoljske izpostavljenosti (okoljska anamneza). Izdelati polstrukturiran načrt intervjuja. Izdelati načrt dnevnika. Izdelati načrt vrednotenja orodja, kadar je potrebno (kulturna prilagoditev, psihometrično vrednotenje: veljavnost in zanesljivost).
Poglobitev v načrtovanje kvantitativnih epidemioloških raziskav	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati protokol presečne raziskave. Izdelati protokol kohortne raziskave. Izdelati protokol raziskave primerov s kontrolami. Izdelati protokol raziskave časovnih trendov. Izdelati protokol raziskave prostorske variabilnosti. Izvesti zbiranje podatkov epidemiološke raziskave.
Poglobitev v statistično analizo podatkov kvantitativnih javnozdravstvenih raziskav ob uporabi programa SPSS	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati načrt statistične analize javnozdravstvenega problema. Izvesti vnos podatkov v računalniško zbirko podatkov na način, da bo omogočal multivariatno statistično analizo s statističnim programom. Izvesti kompleksno analizo povezanosti z najprimernejšo metodo kompleksne (multivariatne) analize povezanosti, pri kateri upošteva nadzor nad morebitnimi motečimi pojavi z interpretacijo.
Poglobitev v analizo kumulativne incidence	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati načrt analize kumulativne incidence konkretnega javnozdravstvenega longitudinalnega opazovanja in na podlagi tega izvesti vnos podatkov v računalniško zbirko podatkov na način, da bo omogočal analizo s pomočjo analize preživetja, analizirati kumulativno incidenco, interpretirati rezultate.
Poglobitev v geografsko analizo podatkov kvantitativnih raziskav ob uporabi orodja GIS	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati načrt geografske analize javnozdravstvenega problema in na podlagi tega vnesti podatke v računalniško zbirko podatkov na način, da bo omogočal geografsko analizo z orodjem GIS,

MODUL SPECIALIZACIJE/VSEBINA	PRIČAKOVANA RAVEN IN STOPNJA USPOSOBLJENOSTI/PRIČAKOVANA SPOSOBNOST (Specializant je sposoben ...)
	<ul style="list-style-type: none"> izdelati geografsko analizo javnozdravstvenega problema z interpretacijo.
Poglobitev v načrtovanje kvalitativnih raziskav v javnem zdravju	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati protokol fenomenološke raziskave. Izdelati protokol etnografske raziskave. Izdelati protokol javnozdravstvene študije primera. Izvesti zbiranje podatkov ene kvalitativne raziskave.
Poglobitev v analizo podatkov kvalitativnih raziskav ob uporabi programa ATLAS	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati načrt analize kvalitativne raziskave in na podlagi tega izdelati analizo z interpretacijo.
Poglobitev v metode analize socialnih omrežij z uporabo orodij za vizualizacijo socialnih omrežij (egonet.QF, e-net, pajek)	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati načrt analize konkretnega socialnega omrežja in na podlagi tega izdelati analizo socialnega omrežja z interpretacijo.
Poglobitev v analizo ekonomičnosti zdravstvenih/javnozdravstvenih postopkov	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati ekonometrično analizo obvladovanja določenega zdravstvenega/javnozdravstvenega problema z interpretacijo.
Poglobitev v oblikovanje izvirnega znanstveno-raziskovalnega članka	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati izvorni znanstveno-raziskovalni članek.
Poglobitev v metaanalizo	<ul style="list-style-type: none"> Izvesti metaanalizo z grafično predstavitevjo in interpretacijo.
Poglobitev v oblikovanje preglednega znanstvenega članka	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati pregledni znanstveno-raziskovalni članek.
Poglobitev v projektno delo in projektni menedžment v javnem zdravju	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati osnutek javnozdravstvenega projekta.
ZDS3: PRIDOBIVANJE VEŠČIN ZA IZVAJANJE JAVNOZDRAVSTVENIH UKREPOV	RAVEN USPOSOBLJENOSTI: 1.1–3.3
Pridobivanje veščin za načrtovanje in izvajanje promocije zdravja	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati kritično oceno enega od tekočih projektov/programov promocije zdravja v Sloveniji.
Pridobivanje veščin za načrtovanje in izvajanje zdravstvene vzgoje	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati kritično oceno enega od tekočih programov zdravstvene vzgoje v Sloveniji.
Pridobivanje veščin za načrtovanje in izvajanje cepljenj	<ul style="list-style-type: none"> Opraviti najmanj 50 cepljenj v ambulanti za potnike pod nadzorom.
Pridobivanje veščin za načrtovanje in izvajanje presejanj in organiziranega ocenjevanja zdravstvene ogroženosti	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati kritično oceno tekočih presejalnih programov ali programa organiziranega ocenjevanja zdravstvene ogroženosti v Sloveniji.
Pridobivanje veščin za načrtovanje in izvajanje HIA	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati osnutek načrta za izvedbo HIA za konkreten problem.
Pridobivanje veščin za načrtovanje in izvajanje HTA	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati osnutek načrta za izvedbo HTA za konkreten problem.
Pridobivanje veščin za načrtovanje in izvajanje zmanjševanja škode	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati kritično oceno tekočih programov zmanjševanja škode v Sloveniji.
Pridobivanje komunikacijskih veščin v javnem zdravju	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati gradivo za tiskovno konferenco. Izdelati gradivo za politike/odločevalce. Izdelati izjavo za laično javnost. Izdelati osnutek načrta kriznega komuniciranja.
NDS1: PROUČEVANJE IN JAVNOZDRAVSTVENO OBVLADOVANJE NALEZLJIVIH BOLEZNI (NB)	RAVEN USPOSOBLJENOSTI: 1.1–3.3
PROUČEVANJE GIBANJA NB IN UKREPOV ZA NJIHOVO OBVLADOVANJE	
Epidemiološko spremljanje NB	<ul style="list-style-type: none"> Ob uporabi možnosti, ki jih nudi podatkovni portal NIJZ, opraviti epidemiološko spremljanje gibanja NB na podlagi kazalnikov v Sloveniji. Ob uporabi možnosti, ki jih nudi podatkovni portal TESSy – The European Surveillance System, opraviti epidemiološko spremljanje gibanja NB na podlagi kazalnikov v Evropi.

MODUL SPECIALIZACIJE/VSEBINA	PRIČAKOVANA RAVEN IN STOPNJA USPOSOBLJENOSTI/PRIČAKOVANA SPOSOBNOST (Specializant je sposoben ...)
	<ul style="list-style-type: none"> Izvesti epidemiološko spremljanje na podlagi dogodkov (epidemic intelligence). Izvesti opisno analizo podatkov epidemiološkega spremljanja NB in pojasniti trende bolezni in dogodkov, povezanih s tveganjem za javno zdravje z analizo časovnih vrst in na podlagi rezultatov. Izdelati poročilo, v katerem izpostavi ključne ugotovitve in izoblikuje zaključke. Izdelati kritično oceno epidemiološkega spremljanja NB v Sloveniji in na podlagi rezultatov prepoznati potrebo po novem sistemu epidemiološkega spremljanja NB.
Ocenjevanje (okoljskega) tveganja za zdravje biološkega dejavnika tveganja fizičnega okolja	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati oceno (okoljskega) tveganja (kritično preveriti morebiten javnozdravstveni problem, opisati njegovo razsežnost ter opredeliti podatke epidemiološkega spremljanja, ki so potrebni za oceno tveganja ob grožnjah javnemu zdravju).
Preiskava izbruha	<ul style="list-style-type: none"> Izvesti epidemiološko študijo, s katero preveri hipotezo, ki jo je predhodno postavil. Izdelati priporočilo o primernih ukrepih za obvladovanje izbruha, ki temeljijo na dokazih. Izdelati poročilo o rezultatih preiskave izbruha. Izdelati kritično oceno poteka nedavnih preiskav izbruhov NB v Sloveniji.
Laboratorijska diagnostika	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati interpretacijo laboratorijskih izvidov.
Načrtovanje obvladovanja NB	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati sistematični pregled razpoložljive znanstvene literature na temo obvladovanja izbrane NB in izdelati kritično oceno ravnih zbranih dokazov.
JAVNOZDRAVSTVENO OBVLADOVANJE NB	
Predpisi na področju epidemiološkega spremljanja/ prijavljanja in obvladovanja NB	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati kritično oceno predpisov na področju spremljanja in obvladovanja NB v Sloveniji (EU in svetovni ravni – Mednarodni zdravstveni pravilnik).
Imuno in kemoprofilaksa	<ul style="list-style-type: none"> Samostojno izvesti cepljenja v ambulanti za potnike. Izdelati načrt kemoprofilakse v ambulanti za potnike.
Presejalni programi na področju NB	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati kritično oceno presejalnega programa na prisotnost NB.
Ostale možnosti ukrepanja - vzgoja za zdravje	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati načrt vzgoje za zdravje v izobraževalni ustanovi s ciljem preprečevanja NB.
NDS2: PROUČEVANJE IN JAVNOZDRAVSTVENO OBVLADOVANJE KRONIČNIH NENALEZLJIVIH BOLEZNI (KNB), TRAVMATIZMA (TR) IN DUŠEVNIH MOTENJ (DM)	RAVEN USPOSOBLJENOSTI: 1.1–3.3
PROUČEVANJE STANJA/GIBANJA KNB/TR/DM TER NJIHOVEGA OBVLADOVANJA	
Epidemiološko spremljanje KNB/TR/DM	<ul style="list-style-type: none"> Ob uporabi možnosti, ki jih nudi podatkovni portal NIJZ, izvesti epidemiološko spremljanje gibanja KNB/TR/DM v Sloveniji. Ob uporabi možnosti, ki jih nudi podatkovni portal SLORA, izvesti epidemiološko spremljanje gibanja malignih neoplazem v Sloveniji. Izdelati opisno analizo podatkov epidemiološkega spremljanja in pojasni trende bolezni in dogodkov, povezanih s tveganjem za javno zdravje z analizo časovnih vrst in na podlagi rezultatov izdelati poročilo epidemiološkega spremljanja, v katerem izpostavi ključne ugotovitve in izoblikuje zaključke,

MODUL SPECIALIZACIJE/VSEBINA	PRIČAKOVANA RAVEN IN STOPNJA USPOSOBLJENOSTI/PRIČAKOVANA SPOSOBNOST (Specializant je sposoben ...)
	<ul style="list-style-type: none"> izdelati kritično oceno sistema epidemiološkega spremljanja KNB/TR/DM v Sloveniji in na podlagi rezultatov prepoznati potrebo po novem/dopolnjenem sistemu epidemiološkega spremljanja.
Ocenjevanje tveganja za zdravje	<ul style="list-style-type: none"> Na podlagi podatkov NLZOH ali ARSO ali druge inštitucije, ki zbira podatke o okoljski izpostavljenosti nevarnostim v okolju, pripraviti podatke za oceno izpostavljenosti škodljivemu dejavniku iz fizičnega okolja. Na podlagi podatkov, ki jih nudijo ponavljajoče se občasne epidemiološke raziskave v Sloveniji (CINDI-HM, HBSC ipd.), pripraviti podatke za oceno izpostavljenosti škodljivemu dejavniku iz družbenega okolja. Izdelati okoljsko anamnezo. Izdelati poročilo z ogleda terena. Izdelati oceno tveganja, ki jo predstavlja dejavnik iz fizičnega okolja. Izdelati oceno tveganja, ki jo predstavlja dejavnik iz družbenega okolja.
Načrtovanje obvladovanja KNB/TR/DM	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati sistematični pregled razpoložljive znanstvene literature na temo obvladovanja izbrane KNB/TR/DM. Izdelati kritično oceno ravni zbranih dokazov.
HIA	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati osnutek HIA za konkreten primer (npr. izdajo dovoljenja za prireditve na prostem, ki se začnejo med 22. in 23. uro v neposredni bližini bivalnega naselja).
JAVNOZDRAVSTVENO OBVLADOVANJE KNB/TR/DM	
Predpisi na področju obvladovanja KNB/TR/DM in njihovih determinant	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati kritično oceno predpisov, povezanih z obvladovanjem KNB/TR/DM in njihovih determinant na nacionalni ravni.
	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati osnutek predpisa za varovanje pred dejavniki, ki so povezani s KNB, travmatizmom ali duševnimi motnjami (npr. predpis, ki bi zmanjšal okoljski hrup ob prireditvah na prostem).
Priporočila na področju obvladovanja KNB/TR/DM in njihovih determinant	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati pregled in kritično oceno priporočil na področju obvladovanja KNB/TR/DM in njihovih determinant na nacionalni, EU in svetovni ravni.
Promocija zdravja (PZ)	<ul style="list-style-type: none"> Določiti strategijo PZ za konkretni primer. Izdelati izvedbeni načrt PZ v konkretnem primeru (določiti metodo dela, izdelati komunikacijski načrt ipd.). Izdelati orodje za vrednotenje učinkovitosti PZ v konkretnem primeru. Izvesti PZ v konkretnem primeru. Izdelati oceno učinkovitosti PZ v konkretnem primeru.
Zdravstvena vzgoja (ZV)	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati izvedbeni načrt ZV v konkretnem primeru (določiti metodo dela ipd.). Izdelati orodje za vrednotenje učinkovitosti ZV v konkretnem primeru. Izvesti ZV (npr. delavnico ZV) v konkretnem primeru. Izdelati osnutek zdravstveno-vzgojnega gradiva. Ovrednotiti učinkovitost ZV v konkretnem primeru.
Organizirano presejanje	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati kritično oceno izvajanja konkretnega organiziranega presejalnega programa in izoblikuje predloge za izboljšave, če so potrebne.

MODUL SPECIALIZACIJE/VSEBINA	PRIČAKOVANA RAVEN IN STOPNJA USPOSOBLJENOSTI/PRIČAKOVANA SPOSOBNOST (Specializant je sposoben ...)
NDS3: PROUČEVANJE IN RAZVOJ SZV TER NJEGOVO DELOVANJE V POSEBNIH RAZMERAH	RAVEN USPOSOBLJENOSTI: 1.1–3.3
PROUČEVANJE SZV SLOVENIJE	
Trenutno splošno stanje sistema zdravstvenega varstva v Sloveniji	<ul style="list-style-type: none"> • Izdelati kritično oceno trenutnega stanja SZV v Sloveniji. • Izdelati kritično oceno vpliva političnih struktur in politike na trenutno stanje SZV v Sloveniji. • Izdelati kritično oceno upoštevanja dobre prakse upravljanja za zdravje (npr. zdravje v vse politike) v Sloveniji.
Kakovost v zdravstveni dejavnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Izdelati oceno spremljanja indikatorjev kakovosti izbrane zdravstvene ustanove. • Izdelati kritično oceno vključevanja HTA v procesu vpeljevanja novih tehnologij v zdravstvene postopke.
Kakovost v javnozdravstveni dejavnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Izdelati oceno spremljanja indikatorjev kakovosti izbranega oddelka/enote javnozdravstvene ustanove. • Izdelati poročilo o izvajanju vrednotenja izbranega javnozdravstvenega ukrepa v Sloveniji (formativnega, procesnega, sumativnega). • Izdelati kritično oceno vključevanja HTA v procesu vpeljevanja novih tehnologij v javnozdravstvene postopke.
Ekonomski vidiki SZV v Sloveniji/finančni viri ZV Obvezno zdravstveno zavarovanje in njegov nosilec – struktura in delovanje ZZS Dopolnilno zdravstveno zavarovanje	<ul style="list-style-type: none"> • Izdelati kritično oceno načina financiranja SZV v Sloveniji in spreminjanja razmerja med obveznim in dopolnilnim zdravstvenim zavarovanjem v času.
Človeški viri za izvajanje zdravstvene dejavnosti v Sloveniji Razpoložljivi človeški viri Načrtovanje človeških virov	<ul style="list-style-type: none"> • Izdelati kritično oceno razpoložljivih kapacitet človeških virov za izvajanje zdravstvene dejavnosti v Sloveniji. • Izdelati kritično oceno načrtovanja za doseganje dovolj velikih kapacitet človeških virov za izvajanje zdravstvene dejavnosti v Sloveniji.
Postavljanje prioritet v SZV v Sloveniji	<ul style="list-style-type: none"> • Izdelati kritično oceno pristopov v postavljanju prioritet v SZV v Sloveniji.
Partnerstvo v SZV/skrbi za zdravje v Sloveniji	<ul style="list-style-type: none"> • Izdelati kritično oceno javno-zasebnega partnerstva v SZV v Sloveniji. • Izdelati kritično oceno stanja nevladnih organizacij, katerih delovanje je povezano z zdravjem ljudi v Sloveniji.
RAZVOJ SZV V SLOVENIJI	
Možnosti razvoja SZV v Sloveniji	<ul style="list-style-type: none"> • Izdelati kritično oceno trendov razvoja SZV v Sloveniji. • Izdelati kritično oceno vpliva morebitne privatizacije primarne in sekundarne ravni ZV na zdravje prebivalstva, še posebej v luči neenakosti do zdravja. • Izdelati kritično oceno vpliva globalnih pojavov na trende razvoja SZV v Sloveniji.
DELOVANJE SZV V POSEBNIH RAZMERAH	
Javnozdravstvena dejavnost v posebnih razmerah Sistem zaščite in reševanja v Sloveniji Sistemi za spremljanje podatkov o dogodkih, ki lahko privedejo do posebnih razmer Organizacija javnozdravstvene dejavnosti v posebnih razmerah Krizno komuniciranje Načrt komuniciranja v krizi Kanali komuniciranja v Sloveniji Človeški viri za krizno komuniciranje v Sloveniji	<ul style="list-style-type: none"> • Izdelati kritično oceno organizacije javnozdravstvene dejavnosti v posebnih razmerah. • Izdelati osnutek načrta kriznega komuniciranja v kriznih situacijah (npr. ob velikem požaru).

MODUL SPECIALIZACIJE/VSEBINA	PRIČAKOVANA RAVEN IN STOPNJA USPOSOBLJENOSTI/PRIČAKOVANA SPOSOBNOST (Specializant je sposoben ...)
NDS4: PROUČEVANJE NEENAKOSTI V ZDRAVJU IN JAVNOZDRAVSTVENO OBVLADOVANJE NEENAKOSTI DO ZDRAVJA	RAVEN USPOSOBLJENOSTI: 1.1–3.3
PROUČEVANJE NEENAKOSTI V ZDRAVJU	
Proučevanje neenakosti v zdravju v ogroženih skupinah prebivalstva Proučevanje neenakosti v zdravju v ranljivih skupinah prebivalstva Proučevanje socialno-ekonomskih neenakosti do zdravja Proučevanje okoljskih neenakosti do zdravja Proučevanje neenakosti do zdravja zaradi značilnosti SZV	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati načrt proučevanja socialno-ekonomskih in okoljskih neenakosti do zdravja ter neenakosti do zdravja zaradi značilnosti SZV.
OBVLADOVANJE NEENAKOSTI DO ZDRAVJA	
Etični pogledi na neenakosti do zdravja Obvladovanje socialno-ekonomskih neenakosti do zdravja Obvladovanje okoljskih neenakosti do zdravja Obvladovanje neenakosti do zdravja zaradi značilnosti SZV	<ul style="list-style-type: none"> Izdelati osnutek HIA neenakosti do zdravja (socialno-ekonomskih /okoljskih/zaradi SZV). Izdelati predlog ukrepov za obvladovanje neenakosti do zdravja (socialno-ekonomskih/okoljskih/zaradi SZV).
NDS5: INTEGRIRANO DELO NA SPECIALISTIČNI NALOGI	RAVEN USPOSOBLJENOSTI: 3.3
Sinteza znanj in veščin na izbrano temo, skupaj z odnosom do področja specialistične naloge	<ul style="list-style-type: none"> Samostojno izdelati zaključeno kreacijo s področja usposabljanja.

3.3 Preverjanje znanja

Organizirano sprotno preverjanje znanja je predvideno samo v prvem modulu začetnega dela programa. Izdelki, ki kažejo na usposobljenost specializanta, so vezani na pričakovane sposobnosti (Preglednica 3). Predvidenih je pribl. 50 manjših izdelkov. Predvideno je, da je sprotno preverjanje znanja v ostalih modulih naloga neposrednih mentorjev in se ne ocenjuje posebej.

Končno preverjanje znanja je predvideno po koncu vsakega modula in na koncu programa (specialistični izpit). Preverjanje znanja je sestavljeno iz praktičnega in teoretičnega dela, razen v zadnjem modulu nadaljevalnega dela specializacije (integrirano delo na

specialistični nalogi), kjer je samo praktični del. Teoretični del je v prvem modulu začetnega dela specializacije v obliki testnih vprašanj, pri vseh ostalih modulih pa je esejskega tipa. Predlog končnega preverjanja znanja po vsakem modulu specializacije je predstavljen v Preglednici 4. Predvideno število izdelkov v posameznem modulu je odvisno od števila mesecev trajanja usposabljanja v posameznem modulu, ki se giblje med enim in dvanajstimi meseci (Preglednica 2). Izdelki, ki so predvideni pri končnem preverjanju znanja ob zaključku posameznega modula, omogočajo tudi določeno stopnjo svobodnega odločanja specializanta skupaj z njegovim glavnim mentorjem, saj je dobra polovica predvidenih izdelkov izbirnih.

Preglednica 4: Predviden način končnega preverjanja znanja v posameznem modulu predlaganega programa s predvidenim izdelkom in predvideno ravno usposobljenosti.

MODUL	VRSTA PREVERJANJA ZNANJA/ RAVEN PRIČAKOVANE USPOSOBLJENOSTI	IZDELEK
ZDS1	Teoretični del	1. PISNI IZPIT (100 vprašanj tipa MCQ – Multiple Choice Question) 2. Sistematični pregled razpoložljive znanstvene literature na temo obvladovanja izbranega javnozdravstvenega problema z interpretacijo 3. Diplomatska naloga
	Raven pričakovane usposobljenosti: 3.1, 3.2, 3.3	
	Praktični del	
ZDS2	Raven pričakovane usposobljenosti: 1.1, 1.2	4. PISNI KOLOKVIJ (5 vprašanj tipa LEQ – Long Essay Question) 5. Izbirni izdelek v okviru poglobljanja v metode proučevanja zdravja prebivalstva 1
	Teoretični del	
	Praktični del	
	OPOMBA:	

MODUL	VRSTA PREVERJANJA ZNANJA/ RAVEN PRIČAKOVANE USPOSOBLJENOSTI	IZDELEK
	Specializant izbere 6 od ponujenih tem v okviru ZDS2 in izdela 6 predvidenih izdelkov, ki se razlikujejo glede na izbrano smer poglobljanja	6. Izbirni izdelek v okviru poglobljanja v metode proučevanja zdravja prebivalstva 2 7. Izbirni izdelek v okviru poglobljanja v metode proučevanja zdravja prebivalstva 3 8. Izbirni izdelek v okviru poglobljanja v metode proučevanja zdravja prebivalstva 4 9. Izbirni izdelek v okviru poglobljanja v metode proučevanja zdravja prebivalstva 5 10. Izbirni izdelek v okviru poglobljanja v metode proučevanja zdravja prebivalstva 6
	Raven pričakovane usposobljenosti: 3.1, 3.2, 3.3	
ZDS3	Teoretični del	11. PISNI KOLOKVIJ (5 vprašanj tipa LEQ – Long Essay Question)
	Raven pričakovane usposobljenosti: 1.1, 1.2, 3.1, 3.2	
	Praktični del OPOMBA: Specializant izbere 6 od ponujenih tem v okviru ZDS3 in izdela 6 predvidenih izdelkov, ki se razlikujejo glede na izbrano smer pridobivanja veščin za izvajanje javnozdravstvenih postopkov in storitev	12. Izbirni izdelek v okviru pridobivanja veščin za izvajanje javnozdravstvenih postopkov in storitev 1 13. Izbirni izdelek v okviru pridobivanja veščin za izvajanje javnozdravstvenih postopkov in storitev 2 14. Izbirni izdelek v okviru pridobivanja veščin za izvajanje javnozdravstvenih postopkov in storitev 3 15. Izbirni izdelek v okviru pridobivanja veščin za izvajanje javnozdravstvenih postopkov in storitev 4 16. Izbirni izdelek v okviru pridobivanja veščin za izvajanje javnozdravstvenih postopkov in storitev 5 17. Izbirni izdelek v okviru pridobivanja veščin za izvajanje javnozdravstvenih postopkov in storitev 6
	Raven pričakovane usposobljenosti: 3.1, 3.2, 3.3	
NDS1	Teoretični del	18. PISNI KOLOKVIJ (5 vprašanj tipa LEQ – Long Essay Question)
	Raven pričakovane usposobljenosti: 1.1, 1.2, 3.1, 3.2	
	Praktični del OPOMBA: Specializant izdela v okviru NDS1: 4 obvezne izdelke 3 izbirne izdelke	19. Kritična ocena epidemiološkega spremljanja nalezljivih bolezni (NB) v Sloveniji in na podlagi rezultatov prepoznavanje morebitne potrebe po prenovitvi sistema spremljanja 20. Poročilo o epidemiološkem spremljanju gibanja izbrane NB v Sloveniji na podlagi kazalnikov in na podlagi dogodkov 21. Analiza poteka nedavnih preiskav izbruhov NB v Sloveniji 22. Kritična ocena javnozdravstvenega obvladovanja NB v Sloveniji in na podlagi rezultatov prepoznavanje morebitne potrebe po novem sistemu obvladovanja 23. Izbirni izdelek v okviru proučevanja in obvladovanja NB 1 24. Izbirni izdelek v okviru proučevanja in obvladovanja NB 2 25. Izbirni izdelek v okviru proučevanja in obvladovanja NB 3
	Raven pričakovane usposobljenosti: 3.1, 3.2, 3.3	
NDS2	Teoretični del	26. PISNI KOLOKVIJ (5 vprašanj tipa LEQ – Long Essay Question)
	Raven pričakovane usposobljenosti: 1.1, 1.2, 3.1, 3.2	
	Praktični del OPOMBA: Specializant izdela v okviru NDS2: 4 obvezne izdelke 4 izbirne izdelke	27. Kritična ocena epidemiološkega spremljanja kroničnih nenalezljivih bolezni, travmatizma in duševnih motenj (KNB/TR/DM) in njihovih determinant v Sloveniji in na podlagi rezultatov prepoznavanje morebitne potrebe po novem sistemu spremljanja 28. Kritična ocena javnozdravstvenega obvladovanja KNB v Sloveniji in na podlagi rezultatov prepoznavanje morebitne potrebe po novem sistemu obvladovanja 29. Kritična ocena javnozdravstvenega obvladovanja TR v Sloveniji in na podlagi rezultatov prepoznavanje morebitne potrebe po novem sistemu obvladovanja 30. Kritična ocena javnozdravstvenega obvladovanja DM v Sloveniji in na podlagi rezultatov prepoznavanje morebitne potrebe po novem sistemu obvladovanja 31. Izbirni izdelek v okviru proučevanja in obvladovanja KNB/TR/DM 1 32. Izbirni izdelek v okviru proučevanja in obvladovanja KNB/TR/DM 2
	Raven pričakovane usposobljenosti: 3.1, 3.2, 3.3	

MODUL	VRSTA PREVERJANJA ZNANJA/ RAVEN PRIČAKOVANE USPOSOBLJENOSTI	IZDELEK
		33. Izbirni izdelek v okviru proučevanja in obvladovanja KNB/TR/DM 3 34. Izbirni izdelek v okviru proučevanja in obvladovanja KNB/TR/DM 4
NDS3	Teoretični del	35. PISNI KOLOKVIJ (5 vprašanj tipa LEQ – Long Essay Question)
	Raven pričakovane usposobljenosti: 1.1, 1.2, 3.1, 3.2	
	Praktični del OPOMBA: Specializant izdelava v okviru NDS3: 4 obvezne izdelke 4 izbirne izdelke	36. Ocena kakovosti v zdravstveni in javnozdravstveni dejavnosti v Sloveniji 37. Kritična ocena načrtovanja človeških virov v zdravstveni in javnozdravstveni dejavnosti v Sloveniji 38. Kritična ocena trendov razvoja SZV v Sloveniji in vpliva globalnih pojavov na njih 39. Kritična ocena organizacije javnozdravstvene dejavnosti v posebnih razmerah in izdelava osnutek načrta kriznega komuniciranja za situacije, podobne kot v primeru požara v podjetju Kemis 40. Izbirni izdelek v okviru proučevanja in razvoja sistema ZV ter njegovega delovanja v posebnih razmerah 1 41. Izbirni izdelek v okviru proučevanja in razvoja sistema ZV ter njegovega delovanja v posebnih razmerah 2 42. Izbirni izdelek v okviru proučevanja in razvoja sistema ZV ter njegovega delovanja v posebnih razmerah 3 43. Izbirni izdelek v okviru proučevanja in razvoja sistema ZV ter njegovega delovanja v posebnih razmerah 4
NDS4	Raven pričakovane usposobljenosti: 3.1, 3.2, 3.3	44. PISNI KOLOKVIJ (3 vprašanja tipa LEQ – Long Essay Question)
	Teoretični del	45. Načrt proučevanja socialno-ekonomskih in okoljskih neenakosti do zdravja ter neenakosti do zdravja zaradi značilnosti SZV 46. Osnutek HIA neenakosti do zdravja (socialno-ekonomskih /okoljskih/zaradi SZV) 47. Predlog ukrepov za obvladovanje neenakosti do zdravja (socialno-ekonomskih/okoljskih/zaradi SZV)
	Praktični del	
NDS5	Raven pričakovane usposobljenosti: 3.1, 3.2, 3.3	48. Specialistična naloga
	Praktični del	

LEGENDA: ZDS1 – Dvosemestrski podiplomski študij iz javnega zdravja z izdelavo diplomske naloge; ZDS2 – Poglobitev v metode proučevanje zdravja prebivalstva in javnozdravstvenih ukrepov; ZDS3 – Pridobivanje veščin za uvajanje in izvajanje javnozdravstvenih ukrepov; NDS1 -- Proučevanje in javnozdravstveno obvladovanje nalezljivih bolezni; NDS2 – Proučevanje in javnozdravstveno obvladovanje kroničnih nenalezljivih bolezni, travmatizma in duševnih motenj; NDS3 – Proučevanje in razvoj sistema zdravstvenega varstva ter njegovo delovanje v posebnih razmerah; NDS4 – Proučevanje neenakosti v zdravju in javnozdravstveno obvladovanje neenakosti do zdravja; NDS5 – Integrirano delo na specialistični nalogi.

Specializacija se zaključi z izpitom, ki je sestavljen iz praktičnega in teoretičnega dela. Praktični del predstavlja specialistična naloga, ki je lahko izvirno ali pregledno znanstveno delo, kritična ocena javnozdravstvenega ukrepa ali idejni/izvedbeni predlog javnozdravstvenega ukrepa/aktivnosti.

4 RAZPRAVA

Predlagani program je sodoben program strokovnega usposabljanja zdravnikov in zobozdravnikov na področju javnega zdravja, ki je prilagojen družbenim razmeram v slovenskem prostoru in hkrati primerljiv s podobnimi programi v tujini. Če primerjamo nabor sposobnosti z nabori na drugih programih, ugotovimo,

da so osnovne entitete vsebin in ustrezne pričakovane sposobnosti podobne, v nekaterih segmentih pa predlagani program celo prednjači pred tujimi programi (3, 8, 9–13).

Program ima nekaj potencialnih slabosti. Morda bi kdo bi oporekal, da je vsebina razčlenjena le v 1. modulu, v ostalih modulih pa ne, vendar je ta modul baza znanj in osnovnih veščin, ki se nato uporabijo v vseh nadaljnjih modulih. To pomeni, da se v teh modulih uporabijo pripadajoče vsebine Modula 1. Nadalje bi lahko kdo oporekal, da je vsebin in pričakovanih sposobnosti preveč, na drugi strani pa, da jih je v določenih segmentih premalo. Avtorja sva se trudila, da bi pripravila vsebinsko uravnotežen program, saj je treba

v procesu usposabljanja oblikovati strokovnjaka s področja javnega zdravja, ki je sposoben po končanem usposabljanju takoj začeti delati na katerem koli od različnih področjih javnega zdravja in v katerem koli okolju. To se lahko doseže le tako, da se med usposabljanjem posreduje znanje in veščine uravnoteženo. Podobno bi lahko kdo oporekal, da gre za program, iz katerega se ne vidijo tri osnovne javnozdravstvene stroke, vendar pa je enovito in celostno izobraževanje (ena specializacija) na področju javnega zdravja trend v svetu, vse tri stroke pa so tudi močno medsebojno prepletene, zaradi česar jih je zato težko razdvojiti.

Po drugi strani pa ima program tudi veliko prednosti. Najpomembnejši sta, da gre za kompetenčni model in usklajenost s priporočili UEMS in ASPHER. Slednje pomeni tudi, da gre za sodoben in primerljiv izobraževalni program s področja javnega zdravja. Pomembna dobra stran je tudi, da je usklajen z ostalimi programi javnega zdravja, ki potekajo v Sloveniji. Prvi

modul začetnega dela je do največje možne stopnje usklajen z doktorskim študijem Biomedicina Univerze v Ljubljani, prav tako pa tudi z drugostopenjskim magistrskim programom javnega zdravja, ki je v pripravi.

Če bo program po širši razpravi zaživel, ga čaka še nekaj pomembnih izzivov. Med vsebinami so na primer predvidene tudi take, ki so za kakovostno delovanje sodobnega javnega zdravja pomembne, pa jih v Sloveniji še nimamo dobro razvitih. To pa ne more biti pomembnejša ovira, saj je mogoče ta znanja/veščine pridobiti v relativno kratkem času.

5 ZAKLJUČEK

Predlog prenove programa specializacije iz javnega zdravja za zdravnike in zobozdravnike v Sloveniji je pripravljen in na voljo za širšo razpravo. Pred njim je, če bo sprejet za uveljavitev v praksi, še veliko izzivov.

LITERATURA

1. Zdravniška zbornica Slovenije. Seznam specializacij. Javno zdravje [spletna stran na internetu]. Pridobljeno 12. 9. 2018 s spletne strani: <https://www.zdravniskazbornica.si/karierni-razvoj/specializacije/seznam-specializacij#Javno+zdravje>.
2. UEMS. Medical specialties [spletna stran na internetu]. Pridobljeno 12. 9. 2018 s spletne strani: <https://www.uems.eu/about-us/medical-specialties>.
3. UEMS, Specialist Section of Public Health. List and definitions of competencies. Brussels: UEMS, 2001.
4. Froment E, Kohler J, Purser L, Wilson L, uredniki. EUA Bologna handbook. Making Bologna work. Berlin: Dr. Josef Raabe Verlags-GmbH, 2006.
5. McGaghie WC, Sajid AW, Miller GE, Telder TV, Lipson L. et al. Competency-based curriculum development in medical education: an introduction. Geneva: World Health Organization, 1978.
6. UEMS. Competence-based training and assessment [spletna stran na internetu]. Pridobljeno 12. 9. 2018 s spletne strani: <https://www.uems.eu/areas-of-expertise/postgraduate-training/competence-based-training-and-assessment>.
7. Ten Cate O. Competency-based postgraduate medical education: Past, present and future. *GMS J Med Educ.* 2017;34:Doc69. doi:10.3205/zma001146.
8. Birt C, Foldspang A. European core competences for MPH education. Aarhus, Paris: Association of Schools of Public Health in the European Region, 1011. Pridobljeno 12. 9. 2018 s spletne strani: <https://www.aphea.net/docs/research/ECCMPHE1.pdf>.
9. Faculty of Public Health. Public health specialty training curriculum. London: Faculty of Public Health 2015. Pridobljeno 12. 9. 2018 s spletne strani: https://www.gmc-uk.org/-/media/documents/PH_Curriculum_2015_Final_CleanVersion_GMCApproved.pdf_62060013.pdf.
10. US Council on Linkages Between Academia and Public Health Practice. Core competencies for public health professionals. June 2014. Pridobljeno 12. 9. 2018 s spletne strani: http://www.phf.org/resourcestools/Documents/Core_Competencies_for_Public_Health_Professionals_2014June.pdf.
11. New Zealand College of Public Health Medicine. Public health medicine competencies. A list and guide for public health medicine specialists. Wellington: New Zealand College of Public Health Medicine, 2013. Pridobljeno 12. 9. 2018 s spletne strani: https://www.nzcpm.org.nz/media/60282/2013_03___reformatted___nzcpm_competencies_-_for_fellows_cpd_review.pdf.
12. Australasian Faculty of Public Health Medicine. Public health medicine advanced training curriculum. Sydney, Wellington: Australasian Faculty of Public Health Medicine, 2013. Pridobljeno 12. 9. 2018 s spletne strani: https://www.racp.edu.au/docs/default-source/default-document-library/at-afphm-public-health-medicine-advanced-training-curriculum.pdf?sfvrsn=77252c1a_2.
13. The Royal College of Physicians and Surgeons of Canada. Objectives of training in the specialty of public health and preventive medicine, 2014. Editorial revision – March 2018. Version 1.1. Pridobljeno 12. 9. 2018 s spletne strani: <http://www.royalcollege.ca/cs/groups/public/documents/document/y2vk/mdaw/~edisp/tztest3rcpsced000887.pdf>.
14. ECDC. Core competencies for EU public health epidemiologists in communicable disease surveillance and response, second revised edition. Stockholm: ECDC, 2010.
15. Anderson LW, Krathwohl (Eds). A taxonomy for learning, teaching, and assessing: a revision of Bloom's taxonomy of educational objectives. New York: Longman; 2001.

16. Bloom BS (Ed), Engelhart MD, Furst EJ, Hill WH, Krathwohl DR. Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals. Handbook 1: Cognitive domain. New York: David McKay, 1956.
17. Zaletel Kragelj L, Eržen I. Osnutek kompetenčnega modela programa specializacije iz javnega zdravja s predvidenimi učnimi izidi in kompetencami. Ljubljana: ZZZ, 2018.